ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
към 31 декември 2019

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

"Водоснабдяване и канализация Добрич" АД с ЕИК 204219357 е вписано в регистъра на 24.08.2016 г. и е правоприемник на „Водоснабдяване и канализация" ООД гр. Добрич, а то от своя страна е правоприемник на „Водоснабдяване и канализация" ЕООД гр. Добрич учредено през 1989 година от Добрички окръжен съд по фирмено дело № 520/17.11.1989 година. Дружеството е със седалище и адрес на управление: гр. Добрич 9300, област Добрич, община град Добрич, бул."Трети март" № 59.

1.1.Собственост и управление

Капиталът на дружеството е разпределен в 2 445 646 (два милиона четиристотин четиридесет и пет хиляди шестстотин четиридесет и шест) броя поименни, безналични акции, с номинална стойност 1 /един/ лев за акция и е изцяло внесен.

Акционерите участват в капитала на дружеството с акции, както следва:

1. Държавата чрез министъра на регионалното развитие и благоустройство – 1 843 888 (един милион осемстотин четиридесет и три хиляди осемстотин осемдесет и осем) акции по 1 лев всяка, или общо 1 843 888 (един милион осемстотин четиридесет и три хиляди осемстотин осемдесет и осем) лева, представляващи 75.39 % от капитала на дружеството.
2. „Водоснабдяване и канализация" ЕАД, гр.Бургас – 601 758 (шестстотин и една хиляди седемстотин петдесет и осем) акции по 1 лев всяка, или общо 601 758 (шестстотин и една хиляди седемстотин петдесет и осем) лева, представляващи 24.61 % от капитала на дружеството.

Дружеството се управлява от Съвет на директорите.

Съветът на директорите се състои от три до пет лица. През 2019г. Съветът на директорите се е състоял от четирима члена, като на 31.12.2019г. е заличена в Търговски регистър Детелина Кирилова Николова.

Членове на Съвета на директорите към 31.12.2019 г. поименно са:

- Тодор Илиев Гикински – Председател на СД;
- Мария Камснова Тодорова– Зам. председател на СД;
- Саркис Харутюн Караджиян – член на СД;

През 2019г. Дружеството се управлява от Тодор Илиев Гикински и Саркис Харутюн Караджиян – заедно и поотделно, като на 24.09.2019г. в Търговски регистър е заличен Тодор Илиев Гикински. Дружеството към 31.12.2019 г. се управлява и

представлява от инж. Саркис Харутюн Караджиян, съгласно договор за възлагане на управление на изпълнителен директор от 13.09.2019 г.

Средно-списъчният брой на персонала за 2019 г. е 459 работници и служители.

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на „Водоснабдяване и канализация Добрич" АД, гр.Добрич включва: поддържане и експлоатация на външни водоснабдителни и канализационни мрежи и системи, пречиствателни станции и съоръжения на територията на общините, реконструкция и модернизация на стопанисваните основни фондове, провеждане на химико-бактериологичен контрол на качествата на питейната и отпадъчната вода, съгласно БДС, инженерингова дейност, проучване, проектиране, изследване, инвестиране и строителство на ВиК обекти, автоматизирани системи за управление на ВиК мрежи и съоръжения в страната и в чужбина и съвместни дейности с наши и чуждестранни фирми, производство, ремонт и възстановяване на ВиК апаратури, фасонни части, сервизна дейност, проверка, поддържане и ремонт на измервателни уреди за питейна вода, извършване на пуско-накладъчна дейност на ел.съоръжения, ВиК и транспортни услуги на населението и на фирми с основна сфера на дейност, покупка на стоки или вещи с цел препродажба в първоначален, преработен или обработен вид, продажба на стоки от собствено производство, търговско представителство и посредничество, комисионни, спедиционни и превозни сделки, складови сделки, стоков контрол, сделки с интелектуална собственост, хотелиерски, туристически, рекламни, информационни, програмни или други услуги, покупка, строеж или обзавеждане на недвижими имоти с цел продажба, специализирани услуги с наличната техника и апаратура, отдаване под наем на недвижимо имущество и всяка друга дейност, която не е забранена от закона.

Дейността на дружеството се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за водите.

1.3. Структура на дружеството

Дружеството няма дъщерни дружества и няма разкрити клонове и представителства.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. Приложима обща рамка за финансови отчети

Дружеството води текущото си счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на българското търговско и счетоводно законодателство, Закона за счетоводството и Международните счетоводни стандарти (МСС), приети за приложение от Комисията на Европейския съюз.

2.2. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на „Водоснабдяване и канализация Добрич" АД гр.Добрич е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти" (МСС).

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2019 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване, представяне и оповестяване на лизинга

чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки най-вече при лизингополучателя. Стандартът заменя действащия до този момент стандарт за лизинга – МСС 17 и свързаните с него тълкувания. а) При лизингополучателите водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване", който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна спрямо отчетната практика до 2018 г. За краткосрочни или на ниска стойност лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика. Стандартът ще окаже влияние върху финансовия резултат за периода, тъй като през първите години разходите, свързани с лизинговите договори са по-големи, допълнително оперативните разходи се заменят с разходи за амортизации и лихви, което ще доведе до определена промяна в ключови показатели като EBITDA, оперативните парични потоци ще се увеличат, тъй като главниците и лихвите се класифицират като парични потоци от финансова дейност; б) При лизингодателите няма да има съществени промени в отчетната практика и те ще продължат да отчитат лизингите аналогично на правилата на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, следва да се направи и от тяхна страна един по-подробен анализ на условията на договорите и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на финансови обекти/операции. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи

път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни. В незначителен размер до м. Август 2019г. са приключили сделките на Дружеството по МСФО 16 като лизингополучател.

- КРМСФО 23 (променен) Несигурности при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., прието от ЕК). Това разяснение дава насоки за счетоводното третиране и отчитане на данъците върху дохода в обхвата на МСС 12, когато са налице несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС 12, нито включва специални изисквания относно лихви и други санкции, асоциирани с несигурност по данъчно третиране. Разяснението покрива следните въпроси: а) дали предприятието да преценява всяка несигурност по данъчното третиране отделно или в комбинация с други, в зависимост от това кой подход по-добре предвижда решението на съответната несигурност; б) допусканията, които предприятието прави за преценка как данъчните власти биха изследвали и проверили дадена несигурност на данъчно третиране на основата, че данъчните власти имат цялата налична информация; в) как предприятието определя данъчната печалба или загуба, данъчните бази, неизползваните данъчни загуби, данъчните ставки и неизползваните данъчни кредити при наличието на определени несигурности; г) изискването за оценка на ефектите от несигурността върху отчетените данъци върху дохода, при условие, че данъчните власти не е вероятно да присмат данъчното третиране на предприятието; д) измерването на ефекта може да стане по по-подходящия от двата подхода - „най-вероятната сума" или „очакваната стойност"; и е) как предприятието преценява и третира промените във фактите и обстоятелствата. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.
- МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на

негативни компенсации при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Тази промяна покрива два въпроса: а) изменя настоящите изискванията на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи (заеми и други дългови инструменти) по амортизирана стойност и преминаването им на теста СПГЛ, независимо от наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. Негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви. Важно условие е тази негативна компенсация да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора. Предварителното плащане само по себе си не е достатъчен индикатор за преценка, т.е. необходимо е да се прецени спрямо текущо преобладаващия лихвен процент и други пазарни условия и обстоятелства, и спрямо него и тях - сумата на предплащането и полза за страната, инициирала го. Важно е изчисляването на компенсацията да е последователно като подход и при санкция за по-рашо плащане, и при полза от по-ранно плащане. Също така съответният актив следва да е в категорията „държан за събиране на паричните потоци" в структурата на бизнес модела на предприятието; б) потвърждава (с изменение в Основания за заключения), че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, е модифициран без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните договорни парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.

МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. приет от ЕК).

- Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 (м. декември 2017 г.) – подобрения в МСС 23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО 11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) пояснява, че когато едно предприятие придобива контрол над бизнес, който е съвместна дейност, то следва да преизчисли (преоцени) предишно държаните си дялове в този бизнес при прилагане на МСФО 3 като бизнес комбинация, постигната на етапи; б) когато едно предприятие придобие съвместен контрол в бизнес, който е съвместна дейност, то не следва да преизчислява предишно държаните дялове в него при прилагане на МСФО 11; в) пояснява, че всички данъчни последици от данъци върху доходи от дивиденти следва да се посочат в печалбата или загубата или друг всеобхватен доход или директно в собствения капитал – в зависимост от това къде са отчетени съответните транзакции и/или събития, които са генерирали съответната разпределяема печалба, доколкото тези последици са по-скоро свързани с тях.; и в) пояснява, че ако при заеми със специални цели за финансиране на определен квалифициран актив, останат непогасени след като актчвът стане готов за предвидената употреба или продажба, тези заеми се третират като част от финансиращите средства с общо предназначение за целите на изчисляване нормата и сумите за капитализация по реда на МСС 23. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и

класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.

- МСС 19 (променен) – Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Тази промяна уточнява, че в случаи на промени в плановете за дефинирани доходи. съкращаване или уреждане, в определянето на разходите за текущ трудов стаж и нетните лихви за периода след промяната, дружеството е длъжно да използва заложените в нея предположения. Допълнително са включени изменения в представянето и оповестяването на ефекта при промени в плановете за дефинирани доходи, калкулираното на минал стаж, ефекти от промени на плана, съкращаване или уреждане във връзка с горната граница(тавана) на актив по плана. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са издадени, но не са в сила (и/или не са приети от ЕК) и следните променени стандарти и тълкувания:

- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., (с опция за отлагане за 2022 г.) не е приет от ЕК). Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща принципи за тяхното признаване, оценяване, представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори - МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането та застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Той не е приложим за дейността на дружеството.
- МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28

(променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС).

- МСФО 3 (променен) – Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., не е приет от ЕК). Тази промяна касае даденото в приложенията към стандарта определение за „бизнес" и е свързана с трудностите, които придобиващото предприятие среща в преценката дали се придобива бизнес или съвкупност от активи. Изменението цели: а) да изясни, че за да бъде определен като бизнес, придобитият набор от дейности и активи трябва да включва като минимум вложените ресурси и оперативни процеси, които заедно водят до създаването на продукт; б) да се стеснят дефинициите за „бизнес" и за „продукт", като се съсредоточат до стоките и услугите, предоставяни на клиент и като се снеме фокусът върху способността за намаляване на разходите; в) да добави насоки и илюстративни примери, които да помогнат на предприятията в преценката дали е придобит оперативен процес; г) да премахне изискването за оценка за това дали пазарните участници са в състояние да заменят липсващите ресурси и оперативни процеси в придобиваното предприятие, за да продължат да създават продукт, и д) да се добави опцията за т.нар. тест за концентрация, който позволява опростена оценка за това, дали дадена съвкупност от дейности и активи е бизнес, или не.
- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК). Тези промени касаят прецизиране определението за „същественост", посочено в двата стандарта. Според тях новото определение за същественост е: „информацията е съществена, ако пропусната, представена неточно или прикрита, би могло в разумна степен да се очаква да повлияе на решенията на основните потребители на финансовите отчети с обща цел, които предоставят финансова информация за дадено отчетно предприятие". Налице са три нови аспекта от определението, които следва да бъдат отбелязани: а) "прикриване" – настоящото определение се фокусира само върху пропускане и неточно представяне. Заключението на СМСС е, че прикриването на съществена

информация може да има същия ефект като пропускане на съществена информация; б) „очакване в разумна степен да се повлияе на решенията на основните потребители" – настоящото определение се отнася до „би могло да повлияе", което според СМСС може да се приеме, че се изисква твърде много информация, тъй като почти всичко „би могло да повлияе" върху решенията на някои потребители, дори вероятността да е минимална; и в) "основни потребители" (съществуващи или потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори) – настоящото определение се отнася до „потребители", което според СМСС може да бъде прието твърде широко, т.е. да се вземат предвид всички възможни ползватели на финансовите отчети, когато се решава каква информация да се оповести. Също така, посочват се изрично пет начина за прикриване на съществена информация: а) използване на език за съществен елемент, който е уклончив или неясен; б) информация за съществен елемент, сделка или събитие, която е разпръсната на различни места във финансовите отчети; в) несходни елементи, сделки и събития, по същество, които неподходящо са представени съвкупно; г) сходни елементи, сделки и събития, които неподходящо са представени самостоятелно; и д) съществена информация е скрита чрез несъществена информация до такава степен, че става неясно коя информация е съществена. Също така промените поясняват, че адресирането към неясна информация има същия ефект както при пропусната или липсваща информация, както и че предприятието оценява съществеността в контекста на финансовия отчет в неговата цялост. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството.

- Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК). Тези промени са свързани с произтичащата несигурност от реформата на базовите лихвени проценти, предприета от Съвета за финансова стабилност към Г20. Тази реформа е насочена към замяна на съществуващите и използвани като базови, в сделките с финансови инструменти, междубанкови лихвени проценти (Например: Libor, Euribor, Tibor), с алтернативни базови лихвени проценти, основаващи се на междубанкови пазари, както и за разработване на алтернативни базови лихвени проценти,

които са почти безрискови. Целта е да се преодолеят последиците върху финансовото отчитане от реформата на базовите лихвени проценти, през периода преди замяната на съществуващ базов лихвен процент с алтернативен базов лихвен процент. Измененията предвиждат временни и ограничени изключения от изискванията за отчитане на хеджирането по МСС 39 и МСФО 9, които осигуряват условия дружествата да продължат да са в съответствие с изискванията на двата стандарта, при игнориране ефекта на реформата. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството .

2.3. Промени в счетоводната политика

2.3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1.01.2019 г.:

• МСФО 16 Лизинг

Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт няма да окажат влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на лизинговите договори за финансов лизинг на дружеството в качеството му на лизингополучател поради това, че съществуващият лизингов договор приключи през месец септември 2019 г.

За оставащият за изплащане лизингов договор с характер на оперативен лизинг, който се класифицира като краткосрочен (до 12 месеца), лизинговите плащания ще продължат да се признават по линеен метод като текущ разход в печалбата или загубата. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни.

• КРМСФО 23 (променен) Несигурности при третирането на данъци върху дохода.

„В и К" Добрич АД не очаква, че разяснението ще има съществен ефект върху финансовия отчет на дружеството в периода на първоначално прилагане, тъй като дружеството няма съществени несигурни данъчни позиции.

- **МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсации при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви.**

„В и К Добрич" АД не очаква, че промените ще имат съществен ефект върху финансовия отчет на дружеството в периода на първоначално прилагане, тъй като същото няма финансови активи с опция за предплащане, които имат отрицателна компенсация.

- **МСС 19 (променен) – Доходи на наети лица.**

Дружеството не очаква, че промените на този стандарт ще имат съществен ефект върху финансовия отчет на „В и К Добрич" АД.

За останалите стандарти и разяснения, в които са направени промени, отнасящи се до прилагането им през 2019 г. и в бъдеще, ръководството счита, че е не е необходимо да бъдат оповестявани, тъй като те не се отнасят до дейността му и не се очаква да имат съществен сфект върху финансовия отчет на дружеството, а и това би могло да доведе до неразбиране и подвеждане на потребителите на информация от годишния му финансов отчет.

2.4. Приложение на принципа за действащо предприятие

Финансовият отчет на дружеството за периода, приключващ на 31 декември 2019 година е изготвен на базата на принципа за действащо предприятие. Това означава, че дружеството няма нито намерение, нито необходимост да преустанови своята дейност.

Собственият капитал (нетните активи) на дружеството към 31.12.2019 г. е отрицателна стойност, в размер на 17,293 хил. лв. Съгласно промените в Закона за водите от 23 юни 2009г. и 29 ноември 2013г. управителните органи на съответните дружества които притежават активи, които са обявени за публична държавна или общинска собственост са изготвили списъци за тези активи. След подписването на приемно-предавателни протоколи за предаване на нетекущите активи към 31 декември 2016г. в съответствие Договора, Дружеството е отписало активи в размер на 13 787 хил.лв. публична собственост и в следващите години са извършвани съответните допълнителни корекции.

За размера на нетните активи на Дружеството оказва влияние и еднократната загуба в размер на 1 257 хил.лв. от обезценка на търговски вземания /промяна на счетоводната политика по МСФО 9, считано от 01.01.2018г/.

През 2019 г. Дружеството отчита загуба в размер на 307 хил. лв. (2018 г. печалба 303 хил.лв.). Върху този резултат освин обичайните приходи и разходи за услугите на Дружеството влияние оказва и извънредният ефект през 2019г. на фактурираните на бартерен принцип /придружени с приемно-предавателни протоколи за извършени

дейности/ през месец декември 2019г със съответните Общини суми в размер на 1 729 хил.лв. /разходи за предоставеното му право на ползване на тези активи- публична собственост/.

Дружеството отчита текущи разходи и съответно приходи и за предоставените насрещни услуги /реконструкция и модернизация на съществуващите публични активи, в изпълнение на задълженията си по *Договора за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги/.*

Текущите пасиви превишават текущите активи към същата дата с 11,306 хил. лв. (2018 г. превишение на текущите пасиви с 7,679 хил.лв.). Ръководството на Дружеството, за да осигурява постоянна ликвидност сключва споразумения съответните институции.

Ръководството счита, че и с предприетите действия от страна на държавата и одобрения Бизнес план за периода 2017-2021г, дружеството ще продължи да осъществява нормална търговска дейност като воден оператор и по тази причина финансовите отчети не съдържат корекции, които биха били необходими, ако същите бяха изготвени на друга база и без прилагането на принципа за действащо предприятие.

2.5. Функционална валута и валута на представяне на финансовите отчети

Функционална валута е валутата на основната икономическа среда, в която едно търговско дружество функционира и в която главно се генерират и изразходват паричните средства. Тя отразява основните сделки, събития и условия, значими за него.

Дружеството води счетоводство и съставя финансовите си отчети в националната валута на Република България – български лев.

Това е валутата, възприета като официална, в основната икономическа среда, в която дружеството оперира. От 1 януари 1999 година българският лев е с фиксиран курс към еврото: 1.95583 лева за 1 евро.

Финансовият отчет е изготвен и представен в хиляди лева.

2.6. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално като към сумата на чуждестранната валута се прилага централният курс на Българска Народна Банка (БНБ) към датата на сделката.

Курсовите разлики, възникващи при уреждане на валутните парични позиции или при отчитането на тези парични позиции при курсове, различни от този, по който първоначално са били признати, се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия

всеобхватен доход за съответния период. Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2019 и 2018 години са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ.

2.7. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Представянето на финансов отчет, съгласно Международните стандарти за финансови отчети, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

2.8. Сравнителни данни

Съгласно счетоводното законодателство, финансовата година приключва към 31 декември и предприятията са длъжни да представят годишни финансови отчети към същата дата, заедно със сравнителни данни към тази дата за предходната година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.9. Грешки в предходни отчетни периоди

Грешки в предходни периоди са пропуски, неточности или несъответствия във финансовите отчети на дружеството за предходни периоди, възникващи в резултат на пропусната или неправилно използвана надеждна информация. Това е информация, която е била налична към момента на одобрение за издаване на финансовите отчети или такава, за която се предполага, че е било възможно да бъде получена и използвана при изготвянето и представянето на тези отчети. Грешки в предходни периоди могат да възникнат при признаването, оценяването, представянето или оповестяването на елементи от финансовите отчети. Те се коригират ретроспективно като се преизчислява сравнителната информация или началните салда на активите, пасивите и капитала (в случаите, когато са възникнали през предходни периоди, за които не е представена информация във финансовите отчети). Корекцията се отразява в първите финансови отчети одобрени за издаване след откриването им, като в тях се представя и отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период.

2.10. Управление на финансовите рискове

Фактори на финансовите рискове

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна по финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

2.10.1. Валутен риск

Основните сделки, осъществявани от дружеството са деноминирани в български лева и в евро. Българският лев е привързан към еврото, поради което дружеството не е изложено на съществени валутни рискове при осъществяване на сделки в евро. По тази причина, дружеството не използва специални финансови инструменти за хеджиране на този риск.

2.10.2. Лихвен риск

Лихвеният риск представлява риска от колебание в размера на задълженията по заемите на дружеството, дължащо се на изменението на пазарните лихвени проценти.

Лихвен риск на паричния поток

Рискът на лихвоносните парични потоци е рискът, че бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти.

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни заеми и задължения по договори за финансов лизинг са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища.

2.10.3. Кредитен риск

Кредитния риск е рискът едната страна по финансовия инструмент да не успее да изпълни задължението си и по този начин да причини загуба на другата. Финансовите активи, които потенциално излагат дружеството на кредитен риск, са предимно вземания по продажби. Дружеството е изложено на кредитен риск, в случай че клиентите не изплатят своите задължения.

Съгласно приложимата нормативна база дружеството има задължение да осигури снабдяването с вода и в случаи на невъзможност за плащане от страна на неговите клиенти, следователно е налице съсредоточаване на значителен кредитен риск.

Политиката на дружеството в тази област е свързана с разработване на различни продукти, свързани с подобряване събираемостта на вземанията, както и предприемане на действия за завеждане на съдебни дела срещу некоректни клиенти.

2.10.4. Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, произтичащ от възможността дружеството да не погаси в договорения размер или изобщо финансов пасив, както и възможността дружеството да погаси в пълен размер финансов пасив, но на по-късна дата от уговорената. Текущо матуритетът и своевременно осъществяване на плащанията се следят от счетоводител, кат осе поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

Дружеството генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства, които му позволяват, макар и с известни трудности, да погасява задълженията си в договорените с доставчиците и другите му кредитори срокове. Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банки и собствениците на капитала – държавата и ВиК ЕАД гр. Бургас.

2.10.5. Ценови риск

Ценовият риск е рискът, произтичащ от колебанията в цената на финансовите инструменти.

Дружеството е изложено на ценови риск в резултат на евентуалното нарастване на доставните цени на суровините и материалите.

3. ДЕФИНИЦИЯ И ОЦЕНКА НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

3.1. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са оценени по цена на придобиване, образувана от покупната им стойност и допълнителните разходи, извършени по придобиването им и намалени с размера на начислената амортизация и евентуалните обезценки. Дружеството е приело счетоводна политика да капитализира извършените разходи за придобиване на активи, когато тези разходи превишават 500 лева.

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Последващи разходи, свързани с имоти, машини, съоръжения и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или преустройство и реконструкция, включително извършени за замяна на компонент от актива, се капитализират в стойността на актива, само ако отговарят на критериите за признаване на нетекущ актив. Преносната стойност на заменените компоненти се отписва от стойността на актива в съответствие с изискванията на МСС 16 *Имоти, машини, съоръжения*. Всички други последващи разходи се признават текущо в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в периода, през който са направени.

Получените имоти, машини и съоръжения чрез правителствени дарения се оценяват по справедлива стойност към датата на придобиването им.

Имотите, машините и съоръженията се отписват от годишния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "имоти, машини, съоръжения и оборудване" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

3.2. Нематериални активи

Нематериалните активи са отчетени по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и евентуалната загуба от обезценка.

Дружеството е приело счетоводна политика да капитализира извършените разходи за придобиване на нематериални активи, когато тези разходи превишават 500 лева.

Нематериални активи, получени чрез правителствени дарения, се оценяват по справедлива стойност към датата на придобиването им.

Нематериалните активи се отписват от годишния финансов отчет когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят, чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

3.3. Амортизация на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Амортизациите на имотите, машините и съоръженията и нематериалните активи са начислявани, като последователно е прилаган линейният метод.

Амортизации не се начисляват на земите, на напълно амортизираните активи и такива, които са в процес на придобиване, както и на активи, класифицирани като държани за продажба, в съответствие с изискванията на МСФО 5 *Дълготрайни активи държани за продажба и преустановени дейности.*

По групи активи са прилагани следните норми полезен живот в години:

Група активи	Полезен живот в години
Сгради	33,33
Съоръжения	10-50
Машини и оборудване	5-10
Компютри	2-5
Транспортни средства	7-10
Стопански инвентар	6,67-10
Права на ползване	5-25

Програмни продукти	5

3.4. Обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

В края на всяка година се извършва преглед на преносната стойност на активите, за да се определи дали има признаци за обезценка. Ако такива съществуват, дружеството изчислява възстановимата стойност на актива, за да определи размера на загубата от обезценка. Когато не е възможно да се изчисли възстановимата стойност на определен актив, дружеството изчислява възстановимата стойност на генериращия парични постъпления обект, към който активът принадлежи. Ако така изчислената възстановима стойност на актива (генериращия парични постъпления обект) е по-ниска от преносната му стойност, последната се намалява до възстановимата стойност на актива (генериращия парични постъпления обект). Възстановимата стойност на имотите, машините, съоръженията и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и превишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Загубата от обезценка се признава като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в годината на възникването ѝ. В случай, че загубата от обезценка впоследствие се възстанови, преносната стойност на актива (генериращия парични постъпления обект) се увеличава до преизчислената възстановима стойност, така че увеличената преносна стойност да не надвишава стойността, която би била определена, ако не е била призната загуба от обезценка в предходни години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава на приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в годината на установяването ѝ.

3.5. Материални запаси

Материалните запаси при тяхното придобиване се оценяват по цена на придобиване, която включва всички преки разходи, свързани с доставката на актива. Оценката на потреблението им се извършва по метода на средно претеглената цена. В края на годината материалните запаси се оценяват по по-ниската между цената на придобиване и нетната им реализируема стойност, която се определя като очакваната продажна цена в хода на осъществяване на дейността, намалена с очакваните разходи по продажбата.

3.6. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на капитал в друго предприятие. Финансовите активи и пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато дружеството стане страна в договорните условия на съответния финансов инструмент, породил този активи или пасив. Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние, след като договорните права за получаването на парични потоци са изтекли или активите са прехвърлени и трансферът им отговаря на изискванията за отписване, съгласно изискванията на МСФО 9 *Финансови инструменти.* Финансовите пасиви се отписват от отчета за финансовото състояние, когато и само когато са погасени – т.е. задължението, определено в договора е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

Дейността на дружеството не предполага наличието на разнообразни финансови инструменти. Основните финансови инструменти, включени в отчета за финансовото състояние на дружеството, са представени по-долу.

3.6.1. Вземания от клиенти, други текущи вземания и предоставени аванси

Търговските и други вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или определими срокове за уреждане, които не се котират на активен пазар. Вземанията в лева не са лихвени и са оценени по стойността на тяхното възникване, а тези в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2019 и 2018 година и са намалени с размера на начислените обезценки за ОКЗ.

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност).

Вземанията се представят и отчитат по стойността на тяхното възникване. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Ръководството на дружеството извършва преглед на вземанията на портфейлна база, като разделя вземанията по групи клиенти и технологични райони.

Обезценка на търговски вземания

За търговските вземания се използва вътрешна статистическа информация за историята на плащанията (тяхното изпълнение), в резултат на което вземанията се разделят на три групи:

- Вземания, които ще се погасят в срок, на които не е направена обезценка и които имат обичаен кредитен период от 30 дни ;

- Вземания, които ще се погасят в пълен размер, но със закъснение, на които се прави обезценка, като се изчисляват очакваните кредитни загуби, според възрастовия им анализ; и

- Вземания, които няма да се погасят. За тях ръководството е преценило според събираемостта и след анализ експозицията на клиента, възможностите за тяхното погасяване и е взело решение относно събирането им по съдебен път или за отписването им.

Дружеството е избрало да прилага политиката за определяне на Очаквана кредитна загуба на база целия живот на актива както за търговските вземания и активи по договори без съществен финансов компонент, така и за търговските вземания и активи по договори със значителен финансов компонент, като се използва опростения подход за обезценката.

За да се определи размерът на очакваните кредитни загуби, които да се признаят във финансовия отчет, дружеството разработи свой вътрешен модел - **матрица на провизите** за определяне на вероятността на неизпълнение, което се измерва в дни просрочие на дължимото плащане от страна на клиентите му и като осреднени проценти за неизпълнение от предходните 24 месеца, на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания и др. Към датата на изготвяне на финансовия отчет приблизителната оценка на Очакваните кредитни загуби са изчислени с получения исторически процент и фактическите кредитни загуби само от търговските вземания, които ще се погасят в пълен размер, но със закъснение

За 2019 г. дружеството е приело, че няма промяна в кредитния риск и Очакваните кредитни загуби не са коригирани с приблизителни оценки за бъдещи периоди. Към 31.12.2019 г. очакваните кредитни загуби са изчислени както следва:

Групи вземания	**Очакван процент на неизпълнение**	**Брутна балансова стойност**	**Коректив за очакваните кредитни загуби**
1	2	3	4 (3 × 2)
Без просрочие до 30 дни	0%	790 325	0
С просрочие до 90 дни	5,46%	638 121	34 841
С просрочие от 91-180 дни	33,33%	845 136	281 684
С просрочие от 181-365 дни	38,35%	652 836	250 363
С просрочие от 1 г. до 3 г. (само за 2018 г. доначислени)	80,00%	722 898	277 815
Общо:		**3 649 316**	**844 703**

Очакваната кредитна загуба от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на отделен ред „Разходи за обезценки на финансови активи".

3.6.2. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти в лева са оценени по номиналната им стойност, а паричните средства в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към края на всеки отчетен период.

За целите на съставянето на отчета за паричните потоци парите и паричните еквиваленти са представени като неблокирани пари в банки и каса, като:

- паричните постъпления от клиенти и плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);

- лихвите по получени кредити се включват, като плащания за финансова дейност, а лихвите по предоставени кредити, като постъпления от инвестиционна дейност;

- платените дивиденти се включват като плащания за финансова дейност, а получените дивиденти, като постъпления от инвестиционна дейност;

- краткосрочно блокираните средства се третират като парични средства и парични еквиваленти.

3.6.3. Задължения по заеми

Лихвените заеми се признават първоначално по справедлива цена, формирана от получените парични постъпления, намалени с присъщите разходи по сделката. След първоначалното им признаване лихвените заеми се оценяват по амортизирана стойност, като всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж се отчита в печалбата или загубата за периода на ползване на заема на база метода на ефективния лихвен процент. Получените лихвени заеми, при възникването на които не са извършени разходи свързани със сделката, не се амортизират. По същия начин се третират получените банкови овърдрафти, при които получателят има получените банкови овърдрафти, при които получателят има право многократно да усвоява или погасява заема в рамките на предварително договорения лимит.

Финансовите разходи, в това число и директните разходи по привличането на заема, се включват в печалбата или загубата по метода на ефективния лихвен процент, с изключение на транзакционните разходи по банкови овърдрафти, които се признават в печалбата или загубата на линейна база за периода, за който е договорен овърдрафтът.

Лихвените заеми се класифицират като текущи, когато следва да бъдат уредени в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период.

3.6.4. Задължения към доставчици, други текущи задължения и получени аванси

Търговските и други задължения възникват в резултат на получени стоки или услуги. Краткосрочните задължения не се амортизират. Търговските и другите задължения в лева са оценени по стойността на тяхното възникване, а тези в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към края на всеки отчетен период.

3.7. Основен капитал

Основният капитал на дружеството е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация и е напълно внесен.

3.8. Резерви

Като резерви в отчета за финансовото състояние на дружеството са представени финансови резултати, които са капитализирани чрез разпределение на печалбата от предходни години, както и резервите от преоценката на някои от имотите, машините и съоръженията.

Акционерите на дружеството могат да се разпореждат с капиталовите резерви.

Дружеството е длъжно да образува фонд „Резервен". Източниците на фонда са:

1. Най-малко 1/10 от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат 1/10 от капитала;

2. Средствата, получени над номиналната стойност на акциите и облигациите при издаването им;

3. Други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата на фонд „Резервен" могат да се използват само за: покриване на годишната загуба; покриване на загуби от предходни години.

Когато средствата на фонд „Резервен" надхвърлят 1/10 част от капитала, по-големият размер може да бъде използван и за увеличение на капитала.

3.9. Правителствени дарения

Правителствените дарения за нетекущи активи се признават в отчета за финансовото състояние като отсрочени приходи, когато има достатъчна сигурност, че те ще бъдат получени и че дружеството ще е в състояние да изпълни всички свързани с тях

изисквания.

Приходите от правителствените дарения за нетекущи активи се признават текущо в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на систематична база, определена в рамките на полезния живот на актива, за който те са предоставени.

Правителствените дарения, които са получени, като компенсация за извършени от дружеството разходи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход през периода на извършване на разходите, свързани с дарението.

3.10. Получени заеми

Всички заеми се отчитат първоначално по себестойност, която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход, като приходи (разходи) от лихви през периода, за който е получен заема.

Получените заеми се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

3.11. Лизинг

Съгласно новия МСФО 16 **Лизинг,** лизинговият договор е договор или част от договор, по силата на който срещу възнаграждение се прехвърля правото на ползване на даден актив (основния актив) за определен период от време. Даден договор е лизинг или съдържа елементи на лизинг, ако с договора се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

Отчитането на всички лизингови договори в дружеството като **лизингополучател** се извършва по модела на актива с право на ползване, без значение дали са оперативен, или финансов лизинг според критериите на отменения МСС 17, с изключение на лизингови договори със срок до 12 месеца и лизингови договори на основни активи с ниска стойност.

В отчета за финансовото състояние (баланса) на дружеството лизинга се посочва като актив с право на ползване и като пасив по лизинга за задължението си да изплащат лизинговите вноски.

В отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като текущи разходи по лизинга се посочват:

- Амортизацията на актива с право на ползване;

• Разходите за лихви за пасива по лизинга (метод на ефективната лихва);

• Променливите лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, се включват в оценката на пасива по лизинга.

Активът с право на ползване се амортизира за срока на лизинговия договор.

3.12. Задължения към наети лица

3.12.1. Планове за дефинирани вноски

Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски.

Съгласно българското законодателство дружеството е задължено да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Размерът на вноските се определя от Кодекса за социалното осигуряване и Закона за здравното осигуряване – въз основа на доходите за периода. Трудовите отношения с работниците и служителите и дружеството, в качеството му на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действуващото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване, фонд "Общо заболяване и майчинство", фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест", фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което е определено в Кодекса за социално осигуряване.

Разходите по ангажимента на дружеството да превежда начислените суми по плановете за дефинирани вноски се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при тяхното възникване.

3.12.2. Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени

изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, засдно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

3.12.3. Платен годишен отпуск

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена, като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дружеството признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очакващи да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

3.12.4. Дефинирани доходи при пенсиониране

В съответствие с изискванията на Кодекса на труда, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение, в размери, определени в КТ и КТД на дружеството. По своята характеристика тези обезщетение представляват планове с дефинирани доходи.

Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 – Доходи на наетите лица третира товаизискване като дългосрочно задължение на работодателя за изплащане на дефинирани доходи при напускане. Това налага прилагането на актюерски методи за изчисляване на настоящата стойност на бъдещите задължения на работодателя за изплащане на дефинирани доходи, чрез прилагане на Кредитния метод на прогнозираните единици.

Събитието, което поражда задължението на работодателя е напускането на лицето, когато то е придобило право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Това налага точно предвиждане на момента на напускане на настите лица, според момента на възникване на това право за нуждите на изчисленията. Размерът на обезщетението е в пряка зависимост от трудовия стаж на лицето, като след определен период от 10 и повече години, бъдещия трудов стаж не влияе върху по-натагъшния размер на задължението. За да се определи настоящата стойност на задължението е необходимо да се прогнозира размерът на

обезщетението в бъдещия момент, в който то ще бъде дължимо към настоящото лице, след което това обезщетение трябва да се дисконтира към момента на извършване на оценката. По тази сегашна стойност те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а изменението в стойността им, включително признатите актюерски печалби и загуби се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Разходите за минал трудов стаж се признават веднага в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

Изчислението на размера на тези задължения се извършват от лицензирани оценители – актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните задължения на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Те се признават незабавно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който възникват.

3.13. Признаване на приходите и разходите

3.13.1 Приходите от продажбите и разходите за дейността са начислявани в момента на тяхното възникване, независимо от паричните постъпления и плащания. Отчитането и признаването на приходите и разходите се извършва при спазване на изискването за причинна и следствена връзка между тях.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване или плащане възнаграждение, нетно от косвени данъци (данък върху добавената стойност) и намалено със сумата на всички предоставени отстъпки.

Приходи се признават както следва:

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите от наеми се признават на линеен принцип за периода на наема.

Приход от дивиденти се признава, когато е установено правото да се получи плащането.

Приходите от дивиденти в дялове и ценни книжа се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като "приходи от участия".

Приходите от правителствени дарения, свързани с компенсиране на направени разходи, се признават в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Приходите от правителствени дарения, свързани с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признават в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на

призната в разходите амортизация.

3.13.2. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това същите се отнасят по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности. Признаването на разходите за разход за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи.

3.14. Финансови приходи и разходи

Разходите по заеми, които могат пряко да се отнесат към актив, за който процесът на придобиване, строителство или производство, преди да стане готов за предвижданата му употреба или продажба, непременно отнема значителен период от време, следва да се капитализират като част от стойността на този актив. Такива разходи по заеми се капитализират, като част от себестойността на актива, когато съществува вероятност те да доведат до бъдещи икономически изгоди за предприятието и разходите могат надеждно да се оценят. Другите разходи по заеми се признават като разход в периода, през който са извършени.

Всички останали финансови приходи и разходи се отразяват в печалбата или загубата за всички инструменти, оценявани по амортизирана стойност чрез използване метода на ефективния лихвен процент.

Методът на ефективния лихвен процент е метод за изчисление на амортизираната стойност на един финансов актив или пасив и за разпределение на прихода от или разхода за лихви през съответния период. Ефективният лихвен процент е този, при който се дисконтират очакваните бъдещи парични плащания или постъпления по време на живота на финансовия инструмент, или при определени случаи за по-кратък период, към нетната преносна стойност на финансовия актив или пасив.

При изчислението на ефективния лихвен процент дружеството преценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но без да включва потенциални бъдещи кредитни загуби от обезценка. Изчислението включва такси, транзакционни разходи, премии или отстъпки, платени или получени между страните на договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Финансовите приходи и разходи се включват в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход, като се посочват нетно и се състоят от: лихвени приходи и разходи (вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции), курсови разлики от валутни операции, приходи и разходи от операции с финансови

активи.

Финансовите разходи на дружеството са сформирани от лихви по финансов лизинг и банкови такси по обслужване на банкови разплащания с контрагенти

3.15. Разходи за данъци върху печалбата

Разходът за данъка върху печалбата представлява сумата от текущия данък върху печалбата и данъчния ефект върху временните данъчни разлики. Текущият данък върху печалбата се определя въз основа на облагаемата (данъчна) печалба за периода, като се прилага данъчната ставка съгласно данъчното законодателство към датата на финансовия отчет.

Отсрочените данъчни активи и/или пасиви са сумите на (възстановимите) дължимите данъци върху печалбата за бъдещи периоди по отношение на (намалямите) облагаемите временни данъчни разлики. Временните данъчни разлики се установяват при сравнение на отчетната стойност на един актив или пасив, представени в отчета за финансовото състояние и неговата данъчна основа, получена при прилагане на данъчните правила.

Отсрочените данъци върху печалбата се изчисляват чрез прилагането на балансовия метод на задълженията. Отсрочените данъчни пасиви се изчисляват и се признават за всички облагаеми временни разлики, докато отсрочените данъчни активи се признават, само ако има вероятност за тяхното обратно проявление и ако дружеството ще е в състояние в бъдеще да генерира достатъчно печалба, от която те да могат да бъдат приспаднати.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда в края на всеки отчетен период и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или

компенсирани.

Ефектът от признаването на отсрочените данъчни активи и/или пасиви се отразява там, където е представен ефектът от самото събитие, което ги е породило. За събития, които засягат отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход ефектът от отсрочените данъчни активи и пасиви е признат също в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. За събития, които са отчетени първоначално в капитала и отсрочените данъчни активи и пасиви са признати за сметка на капитала.

В отчета за финансовото състояние отсрочените данъчни активи и/или пасиви се представят компенсирано, тъй като подлежат на единен режим на облагане.

Съгласно българското данъчно законодателство за 2018 и 2017 година дружеството дължи корпоративен данък (данък върху печалбата) в размер на 10 % върху облагаемата печалба. За 2019 година данъчната ставка се запазва на 10 %.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

3.16. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

В процеса на прилагането на счетоводната политика ръководството на дружеството извършва преценки, които оказват значителен ефект върху настоящия финансов отчет. Такива преценки по дефиниция рядко са равни на действителните резултати. В резултат от тяхната същност, те се подлагат на постоянен преглед и актуализация и обобщават историческия опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които ръководството вярва, че са разумни при съществуващите текущи обстоятелства. Преценките и предположенията, които носят значителен риск да доведат до съществена корекция в преносните стойности на активите и пасивите през следващата финансова година, са изложени по-долу.

3.16.1. Полезен живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техния очакван полезен живот и преносни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на

дружеството.

3.16.2. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за очакваните загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всяка финансова година. Ръководството на дружеството извършва преглед на вземанията на портфейлна база, като разделя вземанията по групи клиенти. Тези предположения са обект на значителна несигурност, тъй като дружеството има голям брой клиенти – физически лица, на които е трудно да бъде направен анализа на платежоспособността им.

3.16.3. Провизии

Ръководството на дружеството прави преценка за размера на провизиите за потенциални задължения въз основа на своя опит за сходни по характер условни задължения, като взема под внимание и наличната текуща информация за конкретните задължения.

Провизии за правни искове се признават когато дружеството има сегашно правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития; по-вероятно е да възникнат (отколкото да не възникнат) изходящи парични потоци за погасяване на задължението и когато може надеждно да се определи сумата на самото задължение. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява като се взема предвид целия клас от задължения. Провизия се признава дори и в случите, в които вероятността да възникне изходящ паричен поток за дадено задължение в класа е малка.

3.16.4. Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, за които е преценено, че съществува голяма вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, същите се обезценяват до нетна реализируема стойност.

3.16.5. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани

актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

4. ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ

	Земя хил. лв.	Сгради хил. лв.	Машини и оборудване хил. лв.	Съоръжения и други хил. лв.	Транспортни средства хил. лв.	В процес на придобиване хил.лв.	Общо хил. лв.
Отчетна стойност:							
Салдо на 31 декември 2018 след прехвърляне	**276**	**567**	**3,370**	**190**	**1,325**	**3,797**	**9,525**
Постъпили		30	67	11	5	1,293	1,406
Излезли		-	(446)	-	(56)	(1,981)	(2,483)
Салдо на 31 декември 2019	**276**	**597**	**2,991**	**201**	**1,274**	**3,109**	**8,448**
Натрупана амортизация:							
Салдо на 31 декември 2018 след прехвърляне	**-**	**298**	**2,927**	**81**	**827**		**4,133**
Амортизация за периода	-	17	82	8	96	-	203
Излезли			(430)		(55)		(485)
Салдо на 31 декември 2019	**-**	**315**	**2,579**	**89**	**868**	**-**	**3,851**
Преносна стойност на 31 декември 2019	**276**	**282**	**412**	**112**	**406**	**3,109**	**4,597**
Преносна стойност на 31 декември 2018	**276**	**269**	**443**	**109**	**498**	**3,797**	**5,392**

Представените в отчета за финансовото състояние активи в процес на придобиване, представляват извършени от дружеството разходи за строителство и придобиване на имоти, машини и съоръжения във В и К инфраструктурата, които към датата на отчета за финансовото състояние не са завършени и съответно не са въведени в експлоатация.

5. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Програмни продукти	Общо
	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:		
Салдо на 31 декември 2018	**245**	**245**
Постъпили	128	128
Салдо на 31 декември 2019	**373**	**373**
Натрупана амортизация:		
Салдо на 31 декември 2018	**169**	**169**
Амортизация за периода	36	36
Салдо на 31 декември 2019	**205**	**205**
Преносна стойност на 31 декември 2018	**76**	**76**
Преносна стойност на 31 декември 2019	**168**	**168**

6. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2019	31.12.2018
	хил. лв.	хил. лв.
Материали	1,413	1,776

Горива	91	169
Общо	**1,504**	**1,945**

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

7. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2019	**31.12.2018**
	хил. лв.	**хил. лв.**
Вземания от клиенти по продажби	10,664	9,114
Натрупана обезценка	(6,923)	(6,756)
Вземания от клиенти по продажби (нето)	3,741	2,358
Съдебни и присъдени вземания	8,340	8,116
Предоставени аванси	199	218
Други вземания	429	-
Вземания от подотчетни лица	16	14
Вземания по липси и начети	7	7
Предоставени депозити и гаранции	1	1
Общо	**12,733**	**10,714**

Дружеството е определило обичаен кредитен период от 30 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Ръководството преценява събираемостта, като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка и събирането им по съдебен път.

Ръководството на дружеството е завело съдебни дела за събиране на част от вземанията от продажби, чиято стойност към 31 декември 2019 възлиза на 3,242 хил. лв.

(към 31 декември 2018 – 3,499 хил. лв.).

Възрастовият анализ на вземанията от клиенти е представен по – долу:

	31.12.2019	31.12.2018
	хил. лв.	хил. лв.
До 90 дни	1,547	1,371
До 180 дни	954	758
До 1 година	904	548
От 1 до 3 години	2,609	1,581
Над 3 години	4,650	4,856
	10,664	**9,114**

Ръководството на дружеството счита, че стойността, по която търговските и други вземания са представени в отчета за финансовото състояние, съответства на тяхната справедлива стойност към 31 декември 2019 и 2018 година.

Балансовата стойност на търговски вземания по видове клиенти отразява кредитната експозиция към датата на отчета за финансово състояние на дружеството и тя е както следва:

В хиляди лева	Към 31 декември 2019 г.			Към 31 декември 2018 г.		
	Отчетна стойност	Обезценка	Балансова стойност	Отчетна стойност	Обезценка	Балансова стойност
Население	8,127	(5,496)	2,631	7,293	(5405)	1,888
Юридически лица	2,091	(1,288)	803	1,438	(1149)	289
Бюджетни организации	208	(139)	69	223	(202)	21
Други клиенти	238	-	238	160	-	160
	10,664	**(6,923)**	**3,741**	**9,114**	**(6,756)**	**2,358**

Времевата структура на търговските вземания на дружеството към датата на отчитатане е:

В хиляди лева	До 31 декември 2019 г.		До 31 декември 2018 г.	
	Отчетна	Обезценка	Отчетна	Обезценка

	стойност		стойност	
С просрочие до 30 дни	832	-	717	-
С просрочие до 31-90 дни	715	(35)	654	(53)
С просрочие от 91-180 дни	954	(282)	758	(263)
С просрочие от 181-365 дни	904	(250)	548	(229)
С просрочие от 1 до 3 години	2,609	(1,706)	1,581	(1,365)
С просрочие над 3 години	4,650	(4,650)	4,856	(4,856)
	10,664	**(6,923)**	**9,114**	**(6,756)**

8. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	31.12.2019	31.12.2018
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в банкови сметки в лева	105	128
Парични средства в каса в лева	42	62
Общо	**147**	**190**

За целите на Отчета за паричните потоци, паричните средства и еквиваленти включват:

	31.12.2019	31.12.2018
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства и еквиваленти в Отчета за финансовото състояние	147	190
Парични средства и еквиваленти в Отчета за паричните потоци	147	190

Част от разполагаемите парични средства по банкови сметки са блокирани във връзка с предоставена гаранция, в изпълнение на *Договор за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги.* Към 31 декември 2019 година, размера на наличните по въпросните банкови сметки парични средства, възлиза на 22 хил. лв.

9. ОСНОВЕН КАПИТАЛ

Към 31.12.2019 г. регистрираният капитал на „Водоснабдяване и канализация Добрич" АД възлиза на 2 445 646 лева, разпределени в 2 445 646 броя поименни, безналични акции, с номинална стойност 1 лев за акция.

Участието в капитала на „Водоснабдяване и канализация Добрич" АД към 31.12.2019 г. е както следва:

Съдружници	% от основния капитал	Участие в осн.капитал BGN
Министерство на регионалното развитие и благоустройството	75.39%	1 843 888
"Водоснабдяване и канализация" ЕАД гр.Бургас	24.61%	601 758
	100.00%	**2 445 646**

10. РЕЗЕРВИ

През 2016 г., дружеството отписа за сметка на резервите активи, които са публична собственост. В резултат на това, резервите на дружеството имат отрицателна стойност, което води до отрицателна стойност на нетните активи (собствения капитал). Въпреки тези обстоятелства, ръководството на дружеството е уверено, че продължи да осъществява нормална търговска дейност и няма да има проблеми в обслужване на текущите си задължения.

11. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договорена сума х.лв.	Падеж	31.12.2019 Дългосрочна част	Краткосрочна част	Общо	31.12.2018 Дългосрочна част	Краткосрочна част	Общо
BGN'000			х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.	х.лв.
Банкови заеми								
лева	11 150	20.08.2021 г.	628	742	1 370	1 218	742	1 960
лева	3 850	20.08.2021 г.	226	282	508	492	282	774
В и К Бургас								
лева	7 712	30.12.2019 г.		7 707	7 707		7 707	7 707
Общо:			**854**	**8 731**	**9 585**	**1 710**	**8 731**	**10 441**

За обезпечаване на задълженията си по получените банкови заеми „Водоснабдяване и канализация Добрич" АД има учреден залог върху вземания от клиенти за отминал период в размер на 6,806 хил. лв. и върху бъдещи вземания в размер на не по-малко от 24,000 хил. лв.

Получените банкови заеми са договорени с лихвен процент шестмесечния EURIBOR плюс надбавка.

12. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЛИЗИНГ

Включените в отчета за финансовото състояние към 31 декември задължения по лизинг са по договори за придобиване на транспортни средства и се представят нетно без дължимата лихва. Съществуващият договор за лизинг приключи през месец септември 2019 г.

Срок	31.12.2019 х.лв.	31.12.2018 х.лв.
До една година	-	64
Над една година	-	
Общо	**-**	**64**

13. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ

Отсрочени данъчни активи и пасиви се отчитат за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност за целите на счетоводното отчитане, при данъчна ставка в размер на 10% /2018 г. – 10 %/, която е приложима за годината, в която се очаква да се проявят с обратна сила.

Анализът на отсрочените данъчни активи и пасиви е следния:

хил. лв.

Отсрочени данъчни (активи) / пасиви	Временна разлика 31.12.2019 х.лв.	Данък 31.12.2019 х.лв.	Временна разлика 31.12.2018 х.лв.	Данък 31.12.2018 х.лв.
1. Неизплатени доходи на физически лица	(2)		(1)	
2. Задължения за неползвани компенсируеми отпуски	(63)	(6)	(58)	(6)
3. Задължения към персонала при пенсиониране актюерска оценка	(45)	(5)	(42)	(4)
4. Обезценка на вземания	(692)	(69)	(676)	(67)
5.Данъчна загуба за пренасяне	(159)	(16)	(226)	(23)
Общо активи по отсрочени данъци:	**(961)**	**(96)**	**(1 003)**	**(100)**

Данъчна загуба за пренасяне:

	хил. лв.
Данъчна загуба за пренасяне към 31.12.2016 г.	3 154
Данъчна загуба за приспадане към 31.12.2017 г.	622
Данъчна загуба за приспадане към 31.12.2018 г.	310
Данъчна загуба за приспадане към 31.12.2019 г.	624
Остатък Данъчна загуба за пренасяне	1 596
Приложима данъчна ставка	10%
Признат отсрочен данъчен актив	159

След преценка на ръководството на Дружеството относно вероятността за наличието на бъдеща облагаема печалба, срещу която да се оползотворят данъчните загуби Дружеството е признало отсрочен данъчен актив върху целия размер на данъчната загуба. Оценката на вероятността за бъдещи реализирани печалби за усвояването на отсрочения данъчен актив се базира на приетия Бизнес-план и като са взети предвид и редица други приложими критерии. Датата на изтичане на данъчните загуби е 31 декември 2022 г. Съгласно изискванията на Закона за корпоративното подоходно облагане Дружеството има право да пренася данъчната загуба в рамките на 5 последователни години след възникването ѝ.

14. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2019 х.лв.	31.12.2018 х.лв.
Задължения към доставчици, в т.ч.:	13 815	12 015
до една година	13 568	8 769
над една година	247	3 246
Задължения за лихви по получени заеми		404
Задължения по получени депозити и гаранции	186	229
Други	38	13
Общо:	**14 039**	**12 661**

Ръководството на дружеството счита, че стойността, по която краткосрочните задължения са представени в отчета за финансовото състояние, съответства на тяхната справедлива стойност.

15. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ОСИГУРИТЕЛИ

Задълженията към персонала и осигурители са както следва:

	31.12.2019	31.12.2018
	х.лв.	х.лв.
Задължения към персонала, в т.ч.:	832	801
текущи задължения	307	305
начисления за неползвани компенсируеми отпуски	525	496
Задължения към осигурители, в т.ч.:	227	228
текущи задължения	125	132
начисления за неползвани компенсируеми отпуски	102	96
Общо	**1 059**	**1 029**

16. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Данъчните задължения включват:	31.12.2019	31.12.2018
	х.лв.	х.лв.
Такси водовземане и заустване	8 287	7 775
Други такси (КЕВР)	335	300
Данък върху добавената стойност	95	136
Местни данъци и такси	84	88
Данъци върху доходите на физическите лица	64	65
Наказателни постановления	159	95
Лихви към НАП	3 176	3 133
Лихви към МДТ	10	14
Данък върху разходите (ЗКПО)	7	4
Общо	**12 217**	**11 610**

Общ размер на публичните задължения 12 217 хил.лв. в т.ч. главници 8 872 хил.лв., лихва 3 186 хил.лв. и нелихвоносна част 159 хил.лв. и разсрочване за плащанията

съобразно постъпващите суми във "Водоснабдяване и канализация Добрич" АД и сключване на споразумения с НАП. Текущата част на данъчните задължения към 31.12.2019г /до 1 година/ са в размер на 2 108 хил.лв./2018г-1289 хил.лв./

17. ПРИХОДИ

17.1. Приходи от продажби

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв
Приходи от услуги по водоснабдяване, отвеждане на отпадни води, пречистване на отпадни води, в т.ч.:	18,689	17,723
- *доставяне на питейна вода*	*15,428*	*15,212*
- *пречистване на отпадни води*	*1,959*	*1,443*
- *отвеждане на отпадни води*	*1,302*	*1,068*
Приходи от предоставени други услуги	2,194	508
Общо	**20,883**	**18,231**

17.2. Други приходи

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Приходи от правителствени дарения	52	-
Приходи от излишъци на активи	198	8
Приходи от отписани задължения	503	976
Приходи от съдебни разноски по спечелени дела	37	-
Приходи от вътрешни удръжки	1	7
Приходи от договори за съвместна дейност	4	53
Приходи от продажба на отпадъци	36	8
Приходи от продажба на материали	3	-
Приходи от обезценени вземания	678	1,762

Други приходи	330	71
Общо	**1,842**	**2,885**

Приходите от отписани задължения са поради изтекла 10 годишна погасителна давност.

17.3. Капитализирани собствени разходи

През 2019г. Дружеството не отчита капитализирани собствени разходи /2018г- 12 хил.лв/

18. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	2019	**2018**
	хил. лв.	**хил. лв.**
Електроенергия	8,817	10,119
Основни материали	387	461
Горива и смазочни материали	513	481
Материали за дезинфекция	56	43
Работно облекло	5	8
Резервни части	125	268
Канцеларски материали	30	38
Вода	-	12
Активи под праг на същественост	23	29
Други	29	51
Общо	**9,985**	**11,510**

19. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	2019	**2018**
	хил. лв.	**хил. лв.**

Такса водовземане Плевен	410	501
Такса водовземане Варна	404	365
Такса заустване Плевен	28	14
Такса заустване Варна	17	9
Текущ ремонт	240	216
Охрана на обектите	101	198
Комисионни за събиране на дължими суми	152	135
Нает транспорт	43	13
Консултантски услуги	144	154
Местни данъци и такси и данъци при източника	54	40
Други такси	4	8
Комуникационни услуги	98	111
Такса КЕВР	38	41
Абонаментни услуги	45	55
Застраховки	60	54
Наеми	5	19
Разходи за право на ползване на публични активи	1,729	-
Правни услуги	4	12
Рекламни, куриерски услуги	17	28
Други	-	82
Общо	**3,593**	**2,055**

Разходи за предоставено право за ползване на публичните активи след подписване на Договора с Асоциацията по ВиК, са в размер на 1 729 хил.лв.

Счетоводно отчитане на ползите в Договора следваше да се основава на изискванията на КРМСФО 12 Споразумения за концесия на услуги на МСС 38 Нематериални активи, както и на изискванията на чл. 198 п от ЗВ.

Счетоводното отчитане във ВиК Добрич АД не може да се основава на КРМСФО 12 /отменен/, а също и на модификация на МСФО 16, поради липса на контрол върху публичните активи, а само право на ползване. Тези разходи в размер на 1 729 хил.лв. са на

база издадени фактури през месец декември 2019г. от съответните Общини.

Начислените разходи за годината за одит по закон са в размер на 8 х.лв.

20. РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИИ И ПОСЛЕДВАЩА ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Разходи за амортизации на собствени активи	238	226
Общо разходи за амортизации	**238**	**226**

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Разходи за последваща оценка на активи	(845)	(951)
Приходи от обезценени вземания	678	1,762
Общо обезценка на финансови активи	**(167)**	**(811)**

Показател за събираемостта на вземанията в Дружеството през 2019 г. са получените приходи от обезценени вземания в размер на 678 хил.лв. при текуща обезценка на вземания 845 хил.лв. (2018 г. съответно 1 762 хил.лв. и 951 хил.лв).

21. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.

Разходи за заплати	4,421	4,529
Разходи за социално осигуряване и други социални плащания	896	905
Начисления за неизползвани отпуски	34	80
Разходи за безплатна храна	1	9
Обезщетения по КТ и КТД, трудови спорове	189	205
Охрана на труда и обучение на персонала	8	20
Карти за пътуване	6	15
Общо	**5,555**	**5,763**

22. ДРУГИ РАЗХОДИ

	2019	**2018**
	хил. лв.	**хил. лв.**
Отписани вземания	22	51
Глоби, неустойки, санкции	428	46
Разходи по присъдени спорове	319	117
Командировки	46	28
Представителни разходи	4	18
Бракувани активи	44	1
Липси на материални запаси	204	-
Разходи за провизии на дефинирани доходи (нето)	2	(10)
Разходи за реконструкция на съществуващи публични активи	1.729	-
Балансова стойност на продадени активи	2	-
Други	3	8
Общо	**2803**	**259**

Броят на работниците и служителите в края на отчетния период и средният брой наети лица е както следва:

	2019	2018
	бр.	бр.
Наети лица в края на годината	446	478
Среден брой наети лица през годината	459	491

23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ /РАЗХОДИ ЗА ПРОВИЗИИ НА ДЕФИНИРАНИ ДОХОДИ - РЕЗУЛТАТИ ОТ АКТЮЕРСКИТЕ ИЗЧИСЛЕНИЯ/

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са изисквани изчисления на актюери, базирани на предположение за смъртност, теми на текучество на персонала, бъдещо ниво на работната заплата и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за Дружеството.

При извършване на актюерските изчисления не са променяни основните допускания. Промяната в резултата от предходната година представлява увеличения размер на настоящата стойност на задължението на работодателя. Стойността на задължението дава настоящата стойност на очакваните разходи за изплащане на дължимите еднократни обезщетения при пенсиониране на служителите на „Водоснабдяване и канализация Добрич" АД правата придобити към момента на извършване на оценката, т.е за прослужените години трудов стаж.

Таблица 1. Изменение на настоящата стойност на задълженията за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониранеи определянс на актюерската печалба (загуба) за 2019 г.

(сума в лева)

№	Наименование	2019	2018
1.	**Размер на задължението в началото на периода 01 Януари**	**418 119.99**	**425 547.07**
2.	Начислени лихви през периода	6 271.80	6 383.21
3.	Стойност на придобитите права през годината (текущ трудов стаж)	50 476.30	51 386.32
4.	Разходи за минал трудов стаж – промяна в плана	20 439.37	10 843.15
5.	Изплатени обезщетения при пенсиониране през периода.	-75 228.90	-79 380.00
6.	Статистическа (печалба) загуба, балансово число.	29 399.74	3 340.24
7.	**Размер на задължението в края на периода**	**449 478.30**	**418 119.99**

През периода е реализирана актюерска загуба в размер на 29 399,74 лева. Съгласно промените в Стандарт 19 (IAS 19R) – актюерските печалби и загуби реализирани през периода следва да се признават като Резерв от актюерска оценка.

Таблица 2. Суми, които подлежат на признаване в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход към 31.12.2019 г.

№	Наименование	Стойност в лева
1.	Призната актюерска печалба (загуба) в "Друг всеобхватен доход" към началото на периода	-123 148.92
2.	Актюерска печалба (загуба) върху задължението за периода призната в "Друг всеобхватен доход"	-29 399,74

3.	Призната актюерска печалба (загуба) в "Друг всеобхватен доход" към края на периода	-152 548.66

Таблица 3. Суми, които подлежат на признаване в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход за 2019 г.

№	Наименование	Стойност в лева
1.	Разход за лихви	6 271.80
2.	Разход за текущ стаж	50 476.30
3.	Разходи за минал трудов стаж	20 439.37
4.	**Разход, признат в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход**	**77 187.47**

Таблица 4. Суми, които подлежат на признаване в Отчета за финансово състояние към 31.12.2019 г.

№	Наименование	Стойност в лева
1.	Начислена за периода провизия	77 187.47
2.	Ползвана за периода провизия	-75 228.90
3.	Призната актюерска (печалба) загуба в "Друг всеобхватен доход"	29 399.74
4.	**Изменение на задължението, признато в Отчета за финансово състояние**	**31 358.31**

Таблица 5. Изменение през 2019 г. на признатото в Отчета за финансово състояние задължение на предприятието за изплащане на дефинирани доходи на персонала

№	Наименование	Стойност в лева

1.	Задължение, признато в **Отчета за финансово състояние** към началото на периода	**418 119.99**
2.	Разход признат в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход	77 187.47
3.	Извършени плащания през периода	-75 228.90
4.	Призната актюерска печалба (загуба) в "Друг всеобхватен доход"	29 399.74
5.	**Задължение, признато в Отчета за финансово състояние към края на периода**	**449 478.30**

Основните актюерски допускания са процента на дисконтиране на изчисленото задължение към момента на извършване на оценката, ръст на брутната работна заплата на служителите и вероятност за напускане преди момента на пенсиониране. Моделът, изчисленията и резултата са най-силно зависими по отношение на промяната в използвания дисконтов процент и в прогнозният ръст на заплатите.

Актюерски допускания	*-0.50%*	*Използван процент*	*+ 0.50%*
Процент на дисконтиране	**1.00%**	**1.50%**	**2.00%**
Размер на задължението в края на периода	460 349.93	449 478.30	439 179.11
Разлика в лева	*10 871.63*		*-10 299.19*
Разлика в %	*2%*		*-2%*
Ръст на брутната работна заплата	**0.50%**	**1.00%**	**1.50%**
Размер на задължението в края на периода	439 234.24	449 478.30	460 181.50
Разлика в лева	*-10 244.06*		*10 703.20*
Разлика в %	*-2%*		*2%*
Вероятност за предсрочно оттегляне	**6.50%**	**7.00%**	**7.50%**

Размер на задължението в края на периода	461 305.24	449 478.30	438 207.71
Разлика в лева	*11 826.94*		*-11 270.59*
Разлика в %	*3%*		*-3%*
Допускане за смъртност	**- 1 год.**	**Таблица за смъртност**	**+ 1 год.**
Размер на задължението в края на периода	452 302.31	449 478.30	446 527.63
Разлика в лева	*2 824.01*		*-2 950.67*
Разлика в %	*1%*		*-1%*

24. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Финансови приходи		
Приходи от лихви	1,009	1,160
	1,009	**1,160**
Финансови разходи		
Разходи за лихви	(971)	(1,361)
Банкови такси, комисионни и други финансови разходи	(9)	(11)
	(980)	**(1,372)**

25. РАЗХОДИ/ИКОНОМИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Компонентите на (разходите)/приходите за данъци върху печалбата са следните:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Данъчен ефект от временни данъчни разлики	42	(151)
Разходи/икономия за данъци върху печалбата	**42**	**(151)**

Връзка между счетоводен и данъчен резултат, и данъчен разход (текущ и отсрочен):

	2019 хил. лв.	Данъчен ефект	2018 хил. лв.	Данъчен ефект
Счетоводен резултат	(265)	(26)	152	15
увеличения, в т.ч.:	*2,364*	*236*	*2,617*	*262*
- постоянни разлики	249	25	910	91
- временни разлики	2,115	211	1,707	171
намаления, в т. ч.:	*2,099*	*210*	*2,769*	*277*
- постоянни разлики	-	-	-	-
- временни разлики	2,099	210	2,769	277
Данъчен резултат	0	-	0	-
Изменение в отсрочените данъци		**42**		**151**

26. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица	Вид на свързаност	
Министерство на регионалното развитие и благоустройството	Собственик	75.39%
"Водоснабдяване и канализация" ЕАД, гр.Бургас	Собственик	24.61%
		100.00%

"Водоснабдяване и канализация Добрич" АД има заем в размер на 7 712 хил.лв. с краен срок на погасяване 30.12.2019 г.

Не са извършени сделки със свързани лица през периода.

27. УСЛОВНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

За обезпечаването на задълженията си по получени банкови заеми дружеството има учреден залог върху вземанията от клиенти за отминал период в размер на 6,806 х.лв и върху бъдещи вземания в размер на 24,000 х.лв.

Дружеството е предоставило банкова гаранция в полза на Асоциацията по В и К на обособената територия, на стойност 22 хил. лв. със срок на валидност 01 май 2021 година.

Дружеството води наказателно дело, в качеството си на граждански ищец, срещу три физически лица за причинени имуществени вреди в размер на 6 696 хил.лв. в периода 2011 – 2012 г. като делото вече е спечелено на първа инстанция.

28. ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ НА КЛЮЧОВИЯ РЪКОВОДЕН ПЕРСОНАЛ

Възнагражденията на членовете на ключовия ръководен персонал през 2019 и 2018 години възлизат съответно на 139 хил. лева и 118 хил. лева и представляват краткосрочни доходи на персонала.

29. ПРОМЕНИ В НАЧИНА НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВОТО

През месец март 2016 година ръководството на дружеството е сключило *Договор за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги* с Асоциацията по В и К на

обособената територия (АВиК), на която оперира дружеството. Съгласно условията на договора, неговият срок е 15 години, считано от 1 април 2016 година, като задължителното минимално ниво на инвестиции, които дружеството следва да направи за целия период е 6,000 хил. лв.

Във връзка с влизането в сила на посочения договор с АВиК, комплексните и значимите язовири, включително водохранилищата им и събирателните им деривации, както и съоръженията и системите за водоснабдяване на населените места, както и съоръженията и системите за отвеждане и пречистване на отпадъчните води са обявени за публична държавна и/или публична общинска собственост. Тези активи са предадени на държавата и общините и с тяхната преносна стойност е намален собствения капитал на дружеството (виж т. 2.4.).

Цената, която дружеството ще плаща за правото да използва публичните активи се определя на база на неговия ангажимент за задължително минимално ниво на инвестиции за срока на договора. Съгласно клаузите на договора, стойността на минималното ниво на инвестициите подлежи на преглед и евентуална промяна през период от пет години по време на изпълнение на договора. Също така, съществува възможност дружеството да бъде освободено от ангажимента да извършва определени инвестиции, ако някоя от страните в договора постигне по-добри икономически условия за реализиране на тази инвестиция.

Съгласно условията на договора, за петнадесет години, дружеството има ангажимент да направи задължително минимално ниво на инвестиции, както следва:

Година	**Инвестиции в публични активи** **хил. лв.**
2016	400
2017	400
2018	400

2019	400
2020	400
2021	400
2022	400
2023	400
2024	400
2025	400
2026	400
2027	400
2028	400
2029	400
2030	400
Общо	**6,000**

През 2016 г., 2017 г. и 2018 г. дружеството трябваше да отчете инвестиции в публични активи в размер на 1 200 хил.лв. в съответствие с изискванията на Договора и приложимите законови изисквания. През трите години са извършени разходи за реконструкция и модернизация на съществуващите публични активи от дружеството, но не са издавани фактури на бартерен принцип с общините и Областната администрация съответно за извършени услуги от ВиК оператора и такса за достъп до тези активи на АВиК след подписването на приемо-предавателен протокол.

В съответствие с данъчното третиране по ЗДДС, данъчното събитие възниква към момента, в който се приема конкретната инвестиция и се подпише приемо-предавателен протокол между публичния собственик и ВиК оператора, извършил инвестицията. В тази връзка операторът в пет дневен срок трябва да издаде документ (фактура) за извършената доставка. В края на 2019 г. са изпратени писма до Областната администрация и Общините Добричка. Каварна, Генерал Тошево, Шабла, Тервел, подписани са приемо-предавателни протоколи и са разменени фактури за извършените инвестиционни разходи за публични В и К активи до 2019 г. включително. С приемането и фактурирането на разходите за реконструкция и модернизация на публичните активи, извършени от дружеството, започна фактическото действие на договора с АВиК. Извършените инвестиции, в изпълнение на задълженията си по *Договора за стопанисване, поддържане и*

експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги, които са фактурирани на бартерен принцип са в размер на 1 729 х.лв.

30. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма събития възникнали между края на отчетния период и датата, на която финансовия отчет е утвърден за издаване, които да налагат корекции.

На свое заседание от 22.01.2020 г. Правителството на Република България гласува създаването на еднолично акционерно холдингово дружество с държавно участие в капитала "БЪЛГАРСКИ ВИК ХОЛДИНГ" ЕАД, София /Обн. ДВ. бр.7 от 24 Януари 2020г. В сила от 24.01.2020 г./. Създаването на новия холдинг е с цел решаване на натрупаните проблеми пред отрасъла - потребност от изграждане на нови, реконструкция и модернизация на съществуващи ВиК системи и съоръжения.. Той ще извършва финансиране на дружества, в които участва, както и координиране и управление на инвестиционни дейности и на дейностите по поддържане на ВиК инфраструктурата, която е недоизградена и силно амортизирана.

На 30.01.2020 г. на Общо събрание на акционерите е избран прокурист – Панайот Симеонов Панайотов. На 27.02.2020 г. с Протокол на Съвета на директорите за Изпълнителен директор е избран инж. Тодор Илиев Гикински и за Председател на Съвет на директорите инж. Саркис Харутюн Караджияп.

Финансовият отчет на страници от 1 до 60 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на "Водоснабдяване и канализация Добрич" АД гр.Добрич на 27 февруари 2020 г. с Протокол № 56 от 27.02.2020 г.